

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:
8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "
Kolek (štempelj) zneso vsakej 30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Velja do konca tekočega leta po pošti in v Ljubljani doma . . . . . 2 gl. kr. na mesec . . . . . 40 " posamezne številke po — 2 " hiš. št. 284.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija v Blaznikovi tiskarnici na Bregu.

Izhaja

po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

Vikši škof Ledohovski in bizmarkijanstvo.

Politika brez Boga in vere ni nič drugega, razun gola sebičnost. Politika s krivovero je cela ali vsaj na pol samopridnost. Knez Bizmark je bil sklenil potreti Francijo in Avstrijo; od tistega trenutka je bila roparska Italija njegova naravna pajdašica in Bizmark se je odločil za neprizanašljivo vojsko zoper cerkev. Jagnje se mora raztrgati, da volk svoje pozeleje spolni, če tudi je sit. Lesjak je tenko čutil, da katoliška srca pri takem postopanju ne morejo biti za njega, kakor ne za izobčenega laškega kralja, temveč da se morajo nagibati k obojni katoliški oblasti, k Franciji in Avstriji. V tem pomenu piše „Genfer Correspondenz“, ktere po večem se držimo v naslednjem premišljevanji. V njegovih očeh tedaj je bilo katoličanstvo postalo sovražna moč. — Kakošna bi morala v tacihi okolišinah biti politika od Bizmarka potrte Avstrije, je slehernemu očitno, komur v prsih bije avstrijsko, in ne velikonemško srce.

Bizmark tedaj je sklenil tretji in tlačiti katoličanstvo, resnica in pravica naj gre pod klop, da vzcvetijo prusko veličanstvo! Mahnil je Bizmark na znotranje nemškega cesarstva, in udaril je po gnjezno-poznanskem nadškofu Ledohovskem. Pri tem so vse mavtarsko-liberalne žilice — celo tudi v 3-4 slovenskih prisrčjih — sladkega veselja brenknile.

Nemški kancler ni vedel in blezo še zdaj prav ne vé, kdo je katoliški nadpastir. On je mislil, da globa — pa še globa je zmožna pri poštenjaku pravico upogniti, vest premagati.

„Ledohovski je prvi katoliški škof na Nemškem, toraj po njem! S tem bom tudi druge pretresel.“ Čakaj malo! Kar je bilo Neronu nemoogoče, tudi ti ne boš dosegel.

Pomniti je, da nekatere mesce poprej je Bizmark trpinčil že ermelaškega škofa msgr. Kremenc-a, ker je bil izobčil odpadnika Wollmanna. Zdaj je iskal prilike, da bi se tudi nad Ledohovskim znosil.

Vojsko zoper nadškofa Ledohovskega je Bizmark nekako čudno osnoval. Njegov namestnik v Rimu je bil takrat grof Tauffkirchen. Le-ta se je bil s svojih počitnic v Rim povrnil, in pričel je nekako zaupljivo nekterim osebam praviti, da Bizmark je malo poprej spazil, kako se je motil nad nekim prelatom, ki so ga do sih dobmenili za prusoljuba, ki je bil zavetovanec pri cesarskem dvoru, prijatelj vlade, in so cenili, da je Poljcem neprijatelj. Ta prelat pa je bil ravno Ledohovski. Bizmarkov opravnik je to pojasnil z naslednjo čenčarijo.

Nekega večera, je rekel, je imenitna gospa v nekem salonu kneza Bizmarka drzno poprašala o papeževem pismu (Breve), ktero nadškofu Ledohovskemu podeljuje naslov prvostoljnika (primas-a) nad vso nekdanjo Polonijo z duhovno oblastjo nad vsemi okrajinami, ki so sedaj pod tremi vladami, ktere so si bile Poljsko razdelile. Imenitna gospa je boje knezu Bizmarku pojasnila, da to je pravi napad na te tri oblasti. Apelirani minister se je kazal s tem silo razdraženega.

To razdraženje Bizmarkovo pa preveč strašno blezo ni bilo, ker ta gospa je bila zgolj dogovorjena burka, komedija, ktera pa kratko in malo ni dosegla svojega namena. Tudi Bizmarku se namreč ne posreči vse.

Grofu Tauffkirchenu so namreč v Rimu dopovedali, da omenjenega papeževega pisma ni, da kaj takega se nadškofu poznanskemu nikoli ni podelilo, da zunaj svoje škofije nobene in najmanjše oblasti nima. — Naslov „Poljski prvostoljnik“, ki je s tem sedežem sklenjen, je zgolj naslov časti, kakor toliko drugih.

Kljubu temu pojasnenju pa se ne Tauffkirchen in ne njegov „visoki zavetnik“ nista dala motiti, ter sta namestnikom Avstrije in Rusije v Berlinu in v Rimu svoje pomislke in bojzljivosti naznanila. Saj češ, hujskanju Bizmarkovemu to utegne le koristiti, ako nacionalne čutnice malo podraži pri Rusiji in Avstriji! Toda le pri Rusiji je imela pravljica nekoliko moči, Avstrija je odgovorila prijudno, pa vender odporno.

Bizmark pa ima na svojih goslih več strun; če mu ena ne brenkne, potipa drugo. Iznašel je toraj znano pravljico o poznanskem lekarniku, kako da je hotel ubozega Bizmarka za hrptom pobiti — človek, ki je bil pa zopet z msgr. Kozmian-om v zvezi! Ako pa tudi s to komedijo drugzega niso dosegli, so vendar iztaknili priliko, da so Kozmianova pisma zapečatili, ki jih je dal Bizmark litografirati in jih je potem „velikosrčno“ izdal Rusiji ko plačilo za „dobre postrežbe“, ki jih je storila Prusiji.

Tudi ta mahljeje tedaj v glavni reči je šel v meglo. Treba je bilo za to velike topove nastaviti zoper Ledohovskega. Pomagale so Falkove (ne-)verske postavbe. Zahteval je Bizmark, da Poljaki se morajo v pruskem jeziku učiti kršanskega nauka. Vikši škof je z nezmerno potrpežljivostjo poskušal vse pomočke, da bi se reč mirno poravnala; dopustil je celo, naj se učijo veroznanstva v nemškem jeziku

Podlistek.

„Stari korporal.“

(Igra iz ljudskega življenja, predstavljena v slovenskem gledišči 26. t. m.)

V nedeljo 26. t. m. se je igrala v Ljubljanskem gledišču iz nemškega prestavljena igra „Stari korporal“, ktera je privabila mnogo občinstva v Talijin hram. Ker je predmet igre jako mikaven, naj ga tukaj ob kratkem posnamemo.

Začetek igre je na Laškem in sicer ob času vojske. General avstrijski, nastavljen na nekem prostoru iz tega namena, da bi sovražno četo odvrnil od središča armade, ima razen vojskinih tudi še družinske skrbi, kajti poročen je skrivno s hčerjo laškega plemenitaša, skrivno zarad tega, ker bi Lah nikdar ne dovolil, da bi njegova hči vzela sovražnega generala. To ženo in pa majhno svojo hčerko hoče spraviti v zavetje, predno bi ga prehitel sovražni napad, ženo izroči svojemu prijatelju,

da jo spremi do Dunaja, za hčerko pa hoče na vsak način po očetovsko skrbeti in ji zagotoviti dedšino, ako bi njega v boju doletela smrt. Iz tega namena zapečati vpricho korporala Šimna vsa dotična pisma v paket ter pošlje zapečateni paket notarju v Novomesto s pismom vred, da sme le tistemu ta paket izročiti, ki bi mu imenoval neko žensko ime v pismu zapisano. Svojo hčerko pa izroči korporalu Šimnu, da jo sprejme za svojo, ker mu je njegova hči že umrla. Ko mu hoče povedati še oni besedi, ki mu odprete pri notarji pot do pisem, se prične boj, general je smrtno ranjen in umirajoč pove Šimnu oni dve besedi, kateri si Šimen natanko zapomni. Pričujoč je tudi dragonec, ki sliši besedi. Šimen vzame generalovo hčer Emo za svojo in jo imenuje Marijo.

Preteklo je 16 let. Šimen je po vojaških spisih že davno za mrtvega proglašen, njegov sin pa in generalova hči živita v pravi bratovski ljubezni in žalujeta po očetu. Posestvo in premoženje generala prišlo je v roke skopemu in brezsrčnemu bližnjemu zlahtniku Sovi,

kteri vedno Marijo (Emo) zalezuje in s svojimi ponudbami nadleguje. Ravno je črna maša po ranjem Šimnu, kar pride sam iz dolge sužnosti na Ruskem; bil je vjet in je moral v rudokopih delati. Naleti na Sova in ta izvé iz njegovih ust, da bo kmalo ob vse premoženje, ker pravi dedič generala še živi in sicer v osebi Šimnove rejenke. Sova je ves potr in ugiblje, kako bi se znebil nevarnega človeka. Šimen gré, da bi videl svoja otroka, v cerkev, kjer sta ravno pri maši, in pusti svojo besago zunaj.

Med tem se razglasi novica, da je v vasi ubožna kasa okradena in Sova, podžupan, dobi pismo od tatú, sina premožnega kmeta, kteri se sam zatoži, da je kaso okradel. Kmalu pride tudi oče in prinese denarje, da bi povrnil škodo po sinu storjeno. Sovi šine hudobna misel v glavo: reče očetu, da naj gre, on bo tatvino na drugzega zvalil, da odvrne sramoto od sosedove hiše, a da se obdolženemu ne bo nič žalega zgodilo. Kmet je zadovoljen in odide. Sova vtakne potem hitro v Šimnovo zunaj cerkve puščeno besago ukradeni denar in vzame

tisti učenci kateri nemško umejo; prepovedal je to le samo tam, kjer bi bil nauk z nemškim jezikom čisto zavržen za mladino.

Tako je djanje Bizmarkovo, in tako škofovo. Kdor bere pa n. pr. „Slov. Narod“, bode našel, da ta list „simpatizira“, sočutuje z Bizmarkovim drakonstvom, nemške poštene škofove pa rovraži in ostudno psuje. To so naši možje, ki pravijo, da jim je „narodnost“ še celo pred vero! Kje je tedaj laž in „fanatizem“, kje pa resnica in pravo domoljubje?

Bizmarkov časnik „Posener Zeitung“ popisuje Ledohovskega kakor nepokojnega prelata, motivca miru, ko prvega pruskih škofov, ki se je v boj postavil zoper vlado. To je zvišjača Bizmarkova in vsih po mavtarsko duhtelih listov nove ère: da nikomur miru ne dajo, pa povsod so le drugi krivi, ki nepokoj delajo, ne sami robavsarji. Ozrite se le na tako imenovane „mlade“, na „tagblattarje“, na judovske časnike: povsod brenči ravno tista struna. „Schismatici cum dubitant causas damnari, in contumelias prosiliunt.“ je pisal papež Julij II. Ko rogovileži nimajo razlogov za svojo lažljivo reč, ko vidijo, da z drugim nič ne premorejo, pa začno grditi, lagati in psovati.

Vse tako kaže, da Bizmark bode s svojo goropadnostjo dalje segal, morebiti junaškega nadškofa celo iz dežele pregnal, kakor je nedolžne jezuite.

Če bode pa s tim nemški prestol podprl, je drugo vprašanje. Katoličani dobro vedo, ktere postavbe po svoji vesti in veri smejo spolnovati, in katerih ne. Ako nastopijo novi Neroni in Dioklecijani, bodo nastopili novi mučenci in sv. vera se bode še bolj poživila in vtrdila. Trinogi grejo pod zemljo s sramoto; katoliški narodi ostanejo.

Več katoliških škofov ko bode Bizmark v okove djal, veči bo njegova lastna slabota; opešal bo do konca, ko bo menil, da je čisto zmagal. Ljudstvo samo, ako ga zadosti spači z zatiranjem resnice in pravice, bode vir njegovega pogina. S.

Politični pregled.

V Avstrijskih deželah.

Dunajska razstava bode le še v nedeljo videti, v ponedeljek pa bodo začeli že spravljeni. Pri ti priložnosti bodo trosili križice in redove. Eni trdijo, da jih bodo začeli deliti od 1. novembra naprej skoz sedem dni, eni pa menijo, da še le 3. novembra, ali celo

iz nje njegov popotni list ter ga raztrga. Ko pride Šimen iz cerkve, ga obdolži Sova očitno tatvine, pokazavši kmetom denar, kterega je v njegovi besagi dobil. To Šimna tako prestraši, da se zvrne na tla in pri ti priči postane nem (mutast).

V tretjem djanji prepriča v kljub temu, da ga Sova skuša proglasiti za norega, svoja otroka, da mu verjameta, da je nju oče Šimen. Hudobni Sova pa ima druge naklepe; da bi si zagotovil lepo dedšino, skuša z lepo in grdo, Marijo si pridobiti in prežene slednjič, ko vse nič ne pomaga, vse tri iz njihovega posestva, ker je dolgove sina pokupil. Pri tej priliki pride notar, pri katerem je shranjen paket, in ko Šimen sliši njegovo ime, spozna, da je pravi, notar tudi pove, da hrani res paket, kterega ima izročiti tistemu, ki bi mu imenoval neko žensko ime. A Šimen je nem, pisati in brati ne zna in tako ne more povedati imena. Gre toraj s hčerjo iz hiše, sin pa se poda v mesto, da bi si poiskal kake službe.

(Konec prihodnjič.)

2. decembra, ko bode presvitli cesar obhajal petindvajsetletnico svojega vladanja. Baron Schwarz, Wertheim in Leitenberger, ki so si največ prizadjali za razstavo, pridejo v gospodsko zbornico.

Presvitli cesar se je 24. t. m. podal v Gödölö na Ogrskem.

Graški mestni svèt je volil poseben odbor, ki bo cesarju k petindvajsetletnici njegovega vladanja srečo vošil.

Štajarska politična društva nameravajo zaupnico poslati knezu Lichtensteinu, ki je pri volitvah za državni zbor v ožji volitvi propadel proti cesarjevemu namestniku Kubecku.

Graška „Tagespost“ prerešeta kranjske volitve. Najbolj pa jo peče volitev grofa Hohenwarta, kterega so gorenjski kmetje volili, ne da bi ga bili poznali. Nek kmet, pravi modra „Tagesposta“, je namesto „Hohenwart“ zapisal celo „Hohenlohe“. Vsakdo pa vé, le Tagesposta in njen ljubljanski poročevalec menda ne, da kmečke občine volijo ustmeno, da tedaj nihče namesto Hohenwart ni mogel zapisati Hohenlohe.

O dr. Razlagu in Vošnjaku pa „Tagesposta“ piše, da se morata za srečni izid svojih volitev zahvaliti ustavovercem, da bosta tedaj iz hvaležnosti morala tudi delati. Pri dr. Vošnjakovi volitvi je to istina, kakor je razvidno iz našega dopisa iz Celja, dr. Razlag pa je voljen po prizadevanju naših mladostenec, kterim so se ustavoverci pridružili le zovoljo lepšega, ker so videli, da jim kujanje nič ne pomaga. Vošnjak in Razlag se tedaj ne smeta devati v en koš. O dr. Razlagu še vedno mislimo, da bo, ko pridejo verska vprašanja na vrsto, glasoval v našem smislu, Vošnjak pa v smislu liberalnih ustavovercev, če bode hotel zvest biti načelom, ktere v „Narodu“ zagovarja.

Čeh priporoča, naj se nabirajo podpisi za prošnjo do presvitlega cesarja, da bi pomilostoval Skrejškovskega.

„Politik“ in „Posel z Prahy“ sta bila v soboto konfiscirana.

Vnanje države.

Pruski listi objavljajo laški original papeževega pisma do cesarja Viljema. „Germania“ in „Univers“ hočeta vedeti še o tretjem pismu, kterega bi bili Pij IX. pisali kot odgovor na Viljemovo pismo. — Ker nadškof Ledohovski 200 tolarjev globe še ni plačal, zarubili so mu te dni konje in kočijo. Prodali jih pa niso, ker je zdravnik sodnji dal spričevalo, da nadškof zovoljo nevarne bolezni ne more misliti na to, da ima kazen plačati. Menda ima vročinsko bolezen, kar pri britkostih, ktere mu Bismarkova vlada pripravlja, ni čuda, vendar je že iz nevarnosti.

Bavarskega kralja pričakovali so danes k razstavi na Dunaj.

Francoski časopis „Memorial Diplomatique“ hoče zanesljivo vedeti, da je grof Chambord vladam pisal, da ne bode, ako kralj postane, nikakor motil sedanjih razmer Evropskih držav in njihovega sedanjega posestva; tudi na to ne misli, da bi se papežu odvzete dežele njemu dale nazaj in da bi se na Laškem in Španjskem povrnilo poprejšnje vlade. — „Journal des Debats“ piše, da namerava maršal Mac Mahon odstopiti. Mislijo, da bo to storil, ko se narodna skupščina zbere, ktere pa menda še ne bodo tako hitro sklicali, ker imajo ministri, zlasti denarni minister Magne, še nekatere predloge izdelati. Če Mac Mahon odstopi, bode to pospešilo ustanovitev monarhije. — Lionski mestni svèt, ki je najbolj rudečkarsk

in vladi najhuje nasprotuje, je za 2 meseca suspendiran. Izvolila se je posebna komisija, ki mestne reči oskrbljuje.

Turški minister vnanjih zadev se izgovarja, da ni hotel Avstrijske vlade razžaliti s pismom, kterega je pisal o zadevi bosniških kristijanov. Pa ta izgovor naše vlade ni potolažil, marveč še razkačil, ker vidi, da paša v Bosni še zmerom trdo ravna s kristijani. Pred kratkim jih je mnogo moralo iti v Azijo v pregnanstvo.

O volitvah.

Gališka mesta izvolila so v državni zbor zgol federalistične poslance. — Tudi v Tirolskih mestih sta izvoljena 2 konservativca. — Na Solnograškem je za veliko posestvo izvoljen minister Lasser z 68 glasovi; nasprotni kandidat, dekan Lienbacher, dobil je 61 glasov.

Včeraj so volile kupčijske zbornice na Spodnjem Avstrijskem, Gališkem in Štajarskem, ter veliki posestniki na Moravskem, Tirolskem, v Šleziji in Bukovini; danes pa veliki posestniki Spodnjo-Avstrijski, Štajarski in Dalmatinski.

V mnogih deželah so volitve za državni zbor že popolno končane. Natančen izid nam je do zdaj znan:

na Kranjskem, kjer imamo med 10 poslanci 4 federaliste in 6 ustavovercev;

v Trstu je med poslanci 1 federalist in 3 so neodločni;

na Goriškem sta voljena 2 federalista in 2 neodločna;

v Istri je med štirimi 1 federalist in 3 neodločni;

na Predarelskem sta voljena 2 federalista in 1 ustavoverc;

na Koroškem je izvoljenih 9 ustavovercev, med njimi 8 takih, ki spadajo k mladonemcem;

na Solnograškem sta izvoljena 2 konservativna, in 3 ustavoverni kandidatje, med temi 2 mladonemca.

V teh 7 deželah je tedaj izvoljenih 39 poslancev, med temi 12 federalistov, 19 ustavovercev in 8 neodločnih.

Skoraj vsi listi, celo Andrašijev organ „Pester Lloyd“, pripoznavajo, da je vlada pri volitvah za državni zbor slabo opravila. Ministerstvo ni doseglo, česar je želelo. Hotelo je razdijati narodno in državnoopravno opozicijo, pa ste še ravno tako močne, kakor ste bile. Vlada je sicer pridobila nekaj rusinskih poslancev, pa to nič ne dá, kmalo bodo sprevideli, da nimajo od ustavovercev nič pričakovati, in se bodo zopet oklenili opozicije. Pa še v enem oziru se je ministerstvo pri volitvah opeklo. Mislilo je, da bode prihodnji državni zbor sicer ustavoveren a bolj konservativen, kakor poprejšnji. Toda zgodilo se je ravno narobe; staronemci, ki so podpirali vlado, so v mnogih krajih zgubili svoj vpliv, in izvoljenih je mnogo mladih, kateri bodo vladi hude zadrege delali. „Reform“ tedaj méni, da bi moralo ministerstvo po tako slabem vspehu volitev odstopiti.

Dopisi.

Iz Turjaka. 25. oktobra. Trije župani: Turjaški, Dobropoljski in Lužarski prosili so g. Fladunga, da naj jim dopise nemške pošilja! — Prvi vsaj nekaj nemški zna, zadnja dva pa čisto nič. Ali ni ves svet že obnorel! —

Možakarji bi se radi prikupili gosp. Fladungu; — ali pa morebiti še povrh pričakujejo

kaj pruskih grošev, menda vsaj ne kakega reda Bismarkovega?

Iz Kostanjevice 27. oktobra. Mesta na Kranjskem so tedaj volila. Propali smo. Kdo je kriv? Veliko mi sami, premalo goreča delavnost, največ pa gotovo tista stranka, ki se zove in hoče biti izključljivo narodna; vsaj je ravno ona mnogim volilcem vzela vse veselje poganjati se za domačo reč. Da, slišal sem sam govoriti volilca: „Ko se vse trga in ruje po Kranjskem, ko Slovenec Slovenca grize, čemu bi se še jaz vtikal v to reč, rajši doma ostanem, saj nič ne pomaga.“ Ali kriv, največ kriv je pa gotovo še drug faktor, naši samovoljni vradniki in župani, ako se je godilo povsod tako, kakor pri nas.

V našem mestu je bilo pri zadnji volitvi čez 60 volilcev; in zdaj — čujte jih je celih 26. Gosp. župan jih je zapisal, ali bolj prav, pri okrajnem glavarstvu vpisati dal 24. Ko so nekteri reklamirali, pritisnil je zraven še dva nemčurja, tako da smo prišli do štev. 26. Pa zakaj se je tako delalo? Zakaj se je tako skratila volilna pravica? Zato, ker možje vedo, da imamo, hvala Bogu, še vedno precej narodnjakov, saj je bilo zadnjič pri nas 28 narodnih volilcev. — Poglejte pa v Krško. Kakor so nam glasove kradli, tako so tam delali nove, dobro vedoči, da so ljudje njih baže, ter, kakor se čuje, pripravili število volilcev na 70, tedaj veliko više, nego poprejšnja leta.

Ako se je delalo povsod tako, je li čudo, da zmaga liberalno-nemčurska stranka? Je li potem čudo, da je pri nas v Kostanjevici dobil Krški bogataš Hočevar tri četrтинke glasov? No, mi mu ne zavidamo njegove zmage, ker velike škode nam on menda ne bode storil. Ravno tako tudi prav iz srca privošimo veselje onim liberalcem, ki so nam v petek zvečer s streljanjem glušili ušesa, preslavlja izvoljenega Hočevarja. — Sicer pa, bratje, le srčno naprej, brez boja ni zmage!

Iz Celja, 24. oktobra. (*Dvojna državna volitev.*) Vse je bilo živo ta teden po našem mestu, tako da bi človek mislil, da je nekdanje slavno rimsko mesto Klavdijeva Celeja zopet zadobila svojo imenitnost. Pretečeno nedeljo in v pondeljek 20. t. m. se je posebno veliko govorilo, kakor nekdanj pri Rimljanih, ko so imenitni možje svojih služb pri ljudstvu si iskali, samo s tem razločkom, da nekdanj pri nevernikih je tisti zmagal, kateri je lepše govoril in boljše obljube delal, zdaj pa oni, ki bolj laže, kriči in opravlja najbolj poštene može, kateri njemu nasprotujejo, ki hoče službo državnega poslanstva. Splošna želja je bila, da bi si kmečke občine za poslanca izvolile prečastitega g. Kosarja, moža polnega katoliškega prepričanja in visoke učenosti, kakor jih je malo, in po prvotnih volitvah soditi, smo se precej trdno zanašali, da se nam bo to posrečilo.

Dr. Vošnjak, nasprotni kandidat, je pa vedel, da ima katoliška stranka v savinski dolini nad polovico več glasov, kakor njegova, zato je prignal seboj iz Kranjskega najgrših agitatorjev, kakor dr. Bratkoviča, nekega Hren-a, Železnikar-ja, katerim se je pridružil celo Širca Ernest mlajši z mnogimi drugimi fantalini in brezštevilo tropo dijakov tukajšne gimnazije, ki so volilce na voglih mesta lovili, ter jih vlekli seboj v čitalnico ali krčmo nemške kazine. Dr. Vošnjak je za to skrbel, da se je tam neprenehoma tako silo grdo udrihalo po duhovnih in vsih, ki ž njimi držijo, da so nekteri omahljivci res verjeli temu natolčevanju in k liberalni stranki pristopili. Pa mladi Slovenci s tem še niso bili zadovoljni, ampak prišli so predrzno še k „Volu“, kjer so se kon-

servativci zbirali, ter so jih s svojim strupenim jezikom tako grdo napadali, da so dr. Bratkoviču vrata pokazali, za kar se je pa le malo zmenil.

Potem početji se je bilo bati, da ne bi naši volilci omahljivi postali, pa stali so trdni ko skale, in spoznavši nespodobnost tega početja, jih je veliko dr. Bratkoviču naravnost reklo: Dohtarja ne bomo nikdar več volili. Pri prvi volitvi dobil je res g. Kosar 116, dr. Vošnjak 61, in Žnideržič 12 glasov, ker je pa v Brežicah imel 57, Kosar pa in Vošnjak le po 26 glasov, manjkalo je g. Kosarju 8 glasov do absolutne večine in prišlo je do ožje volitve med g. Kosar-jem in dr. Vošnjak-om. Pri ti priliki pokazali so mladoslovenci, kdo so in kako sramotno in brezpametno vsak ravna, ki ž njimi vleče. Pogodili so se namreč z nemškutarji že pred prvo volitvijo, da, ako pride do ožje volitve med g. Kosarjem in Vošnjakom, vsi nemškutarji svoje glasove dajo dr. Vošnjaku, če pa pride k ožji volitvi Žnideržiča, bodo tudi mladoslovenci zanj glasovali. Neučen nemčur in nasprotnik našega ljudstva je tem ljudem tedaj ljubši, kakor vsestransko izobražen slovensk mož, kterega značaj je čist kakor solnce in neomahljiv kakor skala, ki ima le ta smrtni greh, da je duhovnik.

Celi dan so z dr. Vošnjakom njegovi najeti kričači stali pred volilnico in so napadali vsakega konservativnega volilca, naj pri drugi volitvi ne voli več Kosarja, sicer bo volitev zopet neveljavna in se bo desetina in tlaka še vpeljala. Tudi duhovni niso za tako službo, oni se naj svojega posla držijo, poslanstvo pa naj svetnim pustijo i. t. d.

Ker se je volitev precej dolgo vlekla in ker so ti kričači tako grdo delali, se jim je res posrečilo, da je 6 volilcev Kosarjevih odšlo, štiri pa so ti nesramneži premotili, da so v svojo največjo sramoto pri drugi volitvi glasovali za dr. Vošnjaka. Tako se je vsled nepoštenega agitovanja in grde zaveze mladoslovencev z nemškutarji zgodilo, da je pri drugi volitvi g. Kosar tukaj dobil le še 106, Vošnjak 76, v Brežicah pa g. Kosar 32, Vošnjak pa 74 glasov. Ako bi bili vsi volilci Kosarjevi ostali stanovitni, bi bili sijajno zmagali v kljub zvezi mladoslovencev in nemškutarjev.

Kdo bi tudi zdaj trdil, da moralčno nismo zmagali? G. Kosar-ja ni bilo v Celji, on ni storil ne ene stopinje, kakor je prej napovedal, in se nikomur ni vrival, pa je vendar dobil 142 glasov. Dr. Vošnjak pa, ki je po krčmah in pred volilnico glasov beračil, dobil jih je prvič le 87 in bi nikdar izvoljen ne bil brez izdajalskega djanja. Zato živio g. Kosar!

Včeraj imela so mesta in trgi v Brežicah Konjicah, Mozirji in Rogateci volitev poslanca. Nemci in nemčurji so postavili za kandidata dr. R. Foregger-ja iz Dunaja in mladoslovenci konjiškega dr. Prus-a. Prvi je očitno povsod razlagal, da bo zoper katoliško cerkev delal in se ve da zoper duhovne in njih pravice, in to je njegovim volilcem dopadlo, drugi pa je v svojem programu pokazal, da, kar je Vošnjak, je tudi Prus, zato konservativna stranka ni glasovala. Foregger je dobil 419, Prus 132 glasov. Najbolj čudno pri vsem pa je bilo, da je celjski g. opat prišel v volilnico, in vpričo volilne komisije na volilni list napisal ime ustavovernega kandidata. Najbolj rahlo rečeno, bilo je to breztaktno.

Iz Dolenjskega, 26. oktobra. — H. Y. — Volitvena borba je končana. Slovenski narod še nikdar take ni doživel, in si tudi še pred letom take misliti ni mogel, ker smo Slovenci še pred kratkim složni in edini bili. Zato smo pa tudi v prešnjih volitvah takó sijajno zma-

govali. In zdaj? Vnel se je najhujši prepir in prišla je nesloga med narod, ker hočejo nekteri, po rodu domačini, vse Slovence spraviti v svoj povc, pod svojo hegomonijo. Da bi to dosegli, bila jim je prva naloga, iznevéríti miroljubni naš narod Bogú, duhovščini in toliko zaslužnim vodjem.

Pod plaščem liberalizma in omike (ali kali?) začeli so naši takó zovani mladoslovenci divjati zoper véro in najbolj zaslužene može, kakor so Bleiweis, Costa itd.; niso jim bile zadosti psovke, ki se nahajajo v navadnih besednjakih, morali so si kovati novih, vide Klečeplaz, Kosoklep itd., da bi jih pred svetom grdili in črnili. „Tagblatt“, kterega je slovenski svet nekdanj občudoval zaradi iznajdenosti psovke in olikane (!) pisave, je šel kmalo spat pred „Narodom in Tednikom“, kterima je, kakor pravijo ti najnovejši osrečevalci naroda, nalog ljudstvo omikati in iz teme na svitlobo spraviti. Res je! narod je prišel iz teme na svitlobo. Slovenski rudečkarji so vrgli svojo krinko raz obraza in sedaj si gledamo iz oči v oči. Prav je, da se poznamo, ker zadnja skušnja nas je učila, da med našimi „mladimi“ in liberalnimi ustavoverci ni velicega razločka, saj so si pri volitvah več ali manj bratovsko roké podajali. Lepa družba to! In vendar se je dalo toliko našega naroda preslepiti tem novošegnim slovenskim „jem.“

Posebno žalostno smo se ozirali na Notranjce, ktere smo do zdaj čislali zaradi njihovega moštva in politične zrelosti; a zadnja skušnja nas je učila, da moštva je iskati le pri poštenih Gorenjcih. Gorenjci so rešili čast našega naroda, ko so se Ipavci in drugi Notranjci dali preslepiti nekterim slovenskim bobnarjem, ki bodo, če takó dalje pojde, sebe in narod spravili na boben, spravili ob čast!

Nasledke te prežalostne, čisto nepotrebne razprtije med Slovenci kažejo volitve. Mi smo že naprej videli tak izid in bratovsko svarili pred novotarjami in strankarjami v našem narodu, ki je že sam na sebi majhen in stiskan od mnogo sovražnikov, ki le na to prežijo, da bi nas pogoltnili in izročili pangermanizmu. Nič ni zdalo. Brat se je vzdignil zoper brata. Postavili so se trojni kandidatje, da bi mi Slovenci bolj gotovo propali. Kar so mladoslovenci hoteli, so dosegli. Zmiraj so imeli nek rek na jeziku: raje nemčurja, kakor mladoslovenca, ne da bi pa pomislili, da so oni nam volitveni čas djansko dokazali, da je njih geslo bilo: raje nemčurja, kakor duhovna, ali pravnarja. Zato je pa nemčur, zato so „proklete grablje“ zmagale tam, kjer je bil učen, občečisljan, naroden duhoven in dohtar prava od volilcev samih izbran za kandidata. Zato smo propadli na Koroškem čisto, ker se je od mladoslovenske strani agitovale na skrivnem zoper poštenjaka duhovna Einšpielerja, za to na Štajarskem, ker se je na vse kriplje delalo zoper narodna poslanca, ker sta bila od „starih“ priporočena.

In če se ozremo v naša mesta, povsod smo sijajno propali vsled nagajivosti in trmoglavosti mladoslovenske. Zato bode pa zastopal mesta nemškutar Hočevar, trd nemec Suppan in Šaferjev Dolfi.

Ko bi mi bili edini, kakor smo bili pred časom, ni dvombe, da ne bi bili povsod zmagali, toda „duobus litigantibus tertius gaudet“. In takó se je pri nas zgodilo.

Če izvoljene poslance nekoliko ogledam, bi jih po svojem mnenju tako-le razredil: Hohenwart, Barbo, Winkler, Herman, odločno na strani starih; Pfeifer, Vošnjak, odločno na strani mladoslovencev; Nabergoj, Razlag med strankama. Pa upajmo, da mladoslovenci so si

pribojevali edino Vošnjaka in Pfeiferja kot odločno narodno liberalna poslanca. Upajmo, da se Nabergoj in dr. Razlag ne bosta dala slepo voditi Vošnjaku, ki je povzročil take žalostne nasledke. — Še je čas, da se nekteri zmotljenci spravijo na pravo pot, zato naj se razširuje toliko zaželjeni list „Slovenec“ čedalje bolj med narod, da pozve, in se prepriča, na kateri strani je omika, pravica in čisto rodoljubje. V to pomoz Bog in sreča junaška!

Poslano.

Odprto pismo gospodu dr. Razlagu. Slavni gospod doktor!

Vi sami dobro veste, koliko sem Vas cenil in s kako iskrenim spoštovanjem sem Vam bil udan, kar sem začel z Vami občiti in Vas bolj spoznavati. Znano je to tudi mnogim drugim ne samo na Kranjskem, ampak tudi na Hrvaškem; saj po smrti ranjega dr. Tomana pri eni in drugi priliki nisem imel nobenega pomisleka, kar naravnost izpovedati, da smo, kar smo Vas dobili, zgubo dr. Tomana ložej prenašali. Tudi potem še, ko so se že od marsiktere strani razodevali dvomi o čistosti in stanovitnosti Vašega značaja, sem Vas branil in se potegoval za Vas, dokler moje udanosti do Vas ni začelo kaliti in spodkopavati zlasti Vaše čedalje bolj čudno ravnanje o zadevah Matičine tiskarne.

Vse to mi daje pravico, in mi gledé javnega morala nalaga celó dolžnost, Vam g. dr., v prevdarek, in ako je ljubo, tudi na odgovor očitno staviti sledeča vprašanja:

1. Znano je in se nikakor ne dá tajiti, da se stranka, ki je za Vašo volitev na Notranjskem agitirala, ni posluževala pri volitvah sicer neogibljivih in navadnih sredstev, ampak da Vam je pripravljala pot k volilni zmagi z gradimi lažmi, z zapeljivim obrekovanjem, z nečednim podkupovanjem, sploh s sredstvi, ki se morajo odločno zavreči kot nesramna, ostudna in nepravilna, ne samo v imenu kršanskega, ampak tudi javnega morala. Ali se Vam ne zdi, da ste Vi djansko pritrdili takemu počenjanju, zausnico dali javnemu moralu, ker ste brez pomisleka sprejeli volitev, do ktere ste po tako sramotni poti prišli? Ali bi bilo prenapeto pričakovati in zahtevati, da se od takega agitovanja z nejevoljo obrne in se za tako volitev zahvali mož, kteremu mora mar biti, da se mu ne podira dobro ime in poštenje njegovega značaja?

2. Gotovo je in dá se dokazati, da ste Vi v dogovorih zastran Vaše kandidature v Ljubljani trdili, da Vi sami na Notranjskem ne kandidirate, ampak da ste le postavljeni za kandidata. Po navadno značajni naslednosti bilo bi se moralo pričakovati, da boste kot pasivni kandidat tudi pasivno pričakovali izid volitve in volilcem k večemu voljo razodeli, da sprejmete volitev, če bo večina volilcev Vas izbrala. Ker ste se pa sami podali v volilne kraje in aktivno si prizadevali, da pri volitvi zmagate, morete li misliti, da se to Vaši prejšnji trditvi nasprotno vedenje vjema z načeli doslednega značajnega življenja?

3. Gotovo je tudi, da ste pri isti priliki povdarjali, da niste v nikakoršni zvezi z „Narodovo“ stranko. Jaz tudi nisem bil nikoli v nikakoršni zvezi z „Narodovo“ stranko; ko je pa „Narod“ tudi mene prišteval svojim kandidatom za Matični odbor, mi je bila prva skrb, z očitno izjavo v „Novicah“ zatreti vse dvome in sumičenje zastran kakoršnekoli zveze med menoj in med „Narodom“. Po isti poti bi

bili najlože tudi Vi zatrti sumičenje, da ste v zvezi z „Narodom“, ako Vam je bilo v resnici mar, da bi Vas svet ne prišteval med „Narodovce“; zlasti bi Vas k temu morali pripraviti „Narodovci“ sami, saj so se s svojim agitovanjem za Vas dosti očitno skazovali za Vaše najzvestejše privržence, o kterih bi si bili morali, če sodimo po Vaši ustmeni trditvi — ne samo misliti, ampak tudi javno izreči: „Gott bewahre mich vor meinen Freunden, mit meinen Feinden will ich selbst fertig werden“. Ker ste pa pripustili, da so se za Vas potegovali na vso moč, in zgolj z nepoštenimi, se vé da z liberalnimi sredstvi, ker ste molčali in pripustili, da so Vas po volitvi na Notranjskem vsilovali volilcem Ljubljanskega mesta in sicer vkljub Vaši bolj mlačni ko odločni odповedi v „Laibacher Zeitung“, v kakem soglasju je to Vaše ravnanje z Vašimi besedami? Ali je pač po vsem tem še mogoče braniti Vas proti natolcevanju, da ste moralčno v prvi vrsti Vi, g. doktor, odgovorni za zmešnjave in škandale, ki jih je na svetlo spravila zadnja volilna doba in kateri z britkostjo napajajo sleherno pošteno rodoljubno srcé?

Dr. Vencina.

Domače stvari.

(*Laibacher Schulzeitung*) se prav po otročje veseli, da so ustavoverci pri zadnjih volitvah na Kranjskem zmagali. Zdaj bode vsaj ponehalo nasprotovanje proti šolskim postavam. „Laib. Schulzeitung“ s tem razodeva, da malo vé, kaj se godi po deželi. Nasprotovanje se zdaj še le vnema. Ljudje ne premorejo toliko, da bi plačevali učiteljem, kolikor jim nova postava določuje. Zlasti jih boli šolnina, zaradi ktere se mnogi menda branijo pošiljati otroke v šolo. Ako vlada želi, da ljudstvo šolskim postavam ne bo nasprotovalo, moralo bo po drugi poti učiteljem preskrbeti pošteno plačilo.

(*Volitve za kupčijsko zbornico kranjsko*) se bodo, kakor slišimo, vršile meseca decembra.

(*Volitev deželnega poslanca*) kupčijske zbornice namesto g. V. C. Zupana, ki je bil lani mandat položil, bode 8. novembra.

(*Samomor.*) Sinoči se je vstrelil enoletni vojaški prostovoljec, doma blizu Radolice, kateri je kazal po govorjenji že dalje časa, da mu je bila pamet zmešana.

(*„Slov. Narod“*) odbija od sebe ostre sodbe, ki jih prinašajo vsled zadnjih volitev listi „Obzor“, „Pokrok“ in „Politik“ o mladoslovencih, rekoč, da ti listi ne poznajo tukajšnjih razmer in namenov mladoslovencev. Naj bi „Narod“ še pristavil, da ne le ti listi, ampak sploh nobeden pameten človek ne razume zdaj več politike mladih. „Ej, kaj boš ti, ki nič ne veš“ je izgovor prevzetneža, ako mu kdo dokaže, da je na napačni poti.

(*Opomba.*) V zadnjem listu „Slov.“ št. 5 je ostalo nekaj prav neprijetnih pomót in spák, ker pri naglici z natisom korektor ni dobil poprave v roke. Pazilo se bode v prihodnje bolj natanko.

Listnica vredništva.

G. M. P. v Gradcu: List se Vam bode pošiljal. Prosimo vsaki mesec kaj poročil. — G. dop. I. iz Štajarskega: Hvala za poslano in se Vam priporočamo še za uspej. — G. Benedičič v Solnogradu: Pošljamo Vam prvo in zadnjo številko na ogled.

Telegrafčne denarne cene

27. oktobra.

Papirna renta 66.90. — Srebrna renta 71.—. — 1860letno državno posojilo 97.50. — Bankine akcije 863. — Kreditne akcije 198.50. — London 112.40. — Srebro 107.50. — Čes. kr. cekini 0.—. — Napoleonsd'or 9.04.

Denarstvene cene.

	Denar.	Blago.
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	67.25	67.90
5% renta v srebru	71.80	72.—
Srečke (lozi) 1854. l.	92.50	93.—
„ „ 1860. l., celi.	99.50	100.—
„ „ 1860. l., pol.	103.70	104.—
Premijski listi 1864. l.	132.—	132.50
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	89.50	90.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	89.50	90.50
Ogerske po 5%	75.—	75.75
Hrvaške in slavonske po 5%	74.—	74.50
Sedmogradske po 5%	73.—	73.50
Delnice (akcije).		
Nacijonalne banke	908.—	912.—
Unionske banke	104.50	105.—
Kreditne akcije	201.—	202.—
Nižoavstr. eskomptne družbe	810.—	920.—
Anglo-avstr. banke	116.50	117.—
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	160.50	161.—
Tržaške „ 100 „ k. d.	—	—
„ „ 50 „ „ „	56.—	57.—
Budenske „ 40 gl. a. v.	23.50	24.—
Salmove „ 40 „ „ „	34.—	35.—
Palffl-jeve „ 40 „ „ „	23.—	23.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	31.50	32.—
St. Genois „ 40 „ „ „	23.50	24.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	22.50	23.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	24.50	25.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.43	5.47
Napoleonsd'or	9.03	9.06
Srebro	107.50	107.50

Tržna cena preteklega tedna	v Ljubljani	v Kranju	v Novomestu	v Trzinu	v Celju
Pšenice mernik	4.05	3.35	3.80	3.80	3.80
Rži „	2.70	2.70	2.25	2.25	2.25
Ječmena „	2.—	2.—	2.—	2.—	2.—
Ovsa „	1.07	0.80	1.20	1.20	1.20
Turšice (koruze) „	2.30	2.20	2.50	2.50	2.50
Ajde „	2.11	—	2.20	2.20	2.20
Prosa „	2.—	2.05	2.—	2.—	2.—
Soršice „	3.—	2.85	1.—	1.—	1.—
Krompirja (koruma) „	0.95	2.85	—	—	—
Leče „	2.85	3.—	—	—	—
Fižola „	3.25	0.50	—	—	—
Masla funt	0.52	0.34	—	—	—
Slanine (špeha) „	0.38	—	0.40	0.40	0.40
Sena cent	0.90	—	—	—	—
Jaje po 4 za 10/kr.	—	—	—	—	—

V Žaljni na Dolenjskem

se bode cerkveni turn za dva sežnja dozidal in na novo s cinkom pokril.

Podpisano predstojništvo naznanja vsim, ki hočejo kako delo prevzeti, da se bode

17. novembra t. l.

po očitni dražbi oddalo
zidarsko. tesarsko in klanfarsko delo.

V Žaljni na Dolenjskem.

Predstojništvo farne cerkve.

Naznanilo nove štacune.

Podpisani jemlje si čast, opozoriti čast. p. n. občinstvo na svojo knpčijo

s suknenim, manufakturnim in kramarskim blagom

katero je začel in bode vodil v Ljubljani pod protokoliranim imenom

ANTON JENTL.

Priporoča toraj svojo raznovrstno zalogo s pristavkom, da se je ravnokar iz Dunaja vrnil, kjer se mu je posrečilo nakupiti različnega blaga po najugodnejši ceni. Posebno kupa vredno je: Velike sukne ogrinjalke, sukne sploh, kotonina, svilnati prt ali rute, druge volnene, bombaževe (pavolnate) in platnene stvari, katere zamore po veliko nižji ceni, kakor lausko leto, prodajati.

Anton Jentl,

trgovec v špitalski ulici h. št. 273.

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.